

MOŽNOSTI MOTOSTŘELECKÉ DIVIZE K PŘEKONÁNÍ PROTITANKOVÉ OBRANY NEPŘÍTELE

V současné době vojska NATO procházejí značnými změnami v organizaci. Tyto změny zásadním způsobem zasáhly i do organizačního začlenění, počtu a kvality protitankových řízených střel, bojových vozidel pěchoty, tanků a bitevních vrtulníků. Organizační změny a přezbrojování probíhají i u jednotek pravděpodobného nepřítele, které jsou dislokovány a operačně předurčeny v pásmu proti ČSSR. Jde hlavně o svazky a útvary 2. as (NSR) a 7. as (USA).

Naplněnost těchto svazků protitankovými prostředky vyvolává diskuse o možnostech našich vojsk k překonání připravené protitankové obrany pravděpodobného nepřítele.

Určení bojových možností motostřelecké divize k překonání protitankové obrany nepřítele má rozhodující vliv na reálné rozhodnutí velitele. Ze zkušeností víme, že tomuto problému ne vždy věnujeme patřičnou pozornost a že velitelé v procesu přijímání rozhodnutí neberou v úvahu skutečné bojové možnosti svazků nebo útvarů k překonání protitankové obrany nepřítele.

Ve většině případů tento problém řešíme „odhadem“. Je to pochopitelné, protože takový propočet je poměrně složitý a časově náročný a tak raději volíme snazší cestu.

V dalším ukáží možnou metodiku postupu při propočtu bojových možností motostřelecké divize k překonání protitankové obrany nepřítele. Složitost propočtu plyne hlavně z toho, že bojové možnosti motostřelecké divize při překonávání protitankové ochrany nepřítele ovlivňuje značné množství faktorů. Pro zjednodušení celého propočtu si proto určíme faktory, které rozhodujícím způsobem ovlivňují bojové možnosti divize (nepodstatné vyloučíme).

Mezi rozhodující faktory můžeme počítat:

- požadavky našich řádů a předpisů na vedení útočné činnosti a průlom obrany nepřítele,
- názory a zásady pravděpodobného nepřítele na vedení obrany,

— organizační složení vlastních vojsk a nepřítelů,
— kvantitativní a kvalitativní hodnoty tanků, BVP, PTRS a bojových vrtulníků pro palebnou podporu (bitevních vrtulníků) jak vlastních vojsk, tak nepřítelů.

Současné s tímto jsme vyloučili druhotné faktory, které mají vliv na bojové možnosti motostřelecké divize, jako například ženíjní zátarasy, minová pole, terén atd.

Pro výpočet volím variantu obrany mechanizované divize NSR s brigádami „80“.

Podle názorů velení bundeswehru mechanizovaná divize může bránit pásmo obrany do 40 km. Ve své sestavě má celkem 660 protitankových prostředků různé kvality. Z tohoto počtu je:

218 tanků (nepočítám tanky pzp),
190 BVP Marder,
36 RST (s PTRS Tow/Hot),
216 PTRS Milan.

Dále v pásmu divize může působit do třech čtí bitevních vrtulníků Bo-105p (21 bitevních vrtulníků).

Z těchto prostředků v prvním sledu divize můžeme očekávat:

108 tanků,
142 BVP Marder,
26 RST,
142 PTRS Milan.

Celkem 418 protitankových prostředků.

Počítám, že naše motostřelecká divize bude útočit se třemi motostřeleckými pluky v prvním sledu v šířce 15 km. Proto v pásmu divize můžeme očekávat rozmístění 156 protitankových prostředků.

Z tohoto počtu v době palebné přípravy v úseku 6 km (úsek průlomu 4 km, na bocích po 1 km) předpokládám, že bude zničeno do 30 % protitankových prostředků, které jsou rozmístěny v opěrných bodech rot, tj. 19 prostředků.

K ničení tanků a protitankových prostředků nepřítelů přímou palbou velitel divize může vyčlenit:

18—100 mm PTK,
27 — PTRS na BRDM,
24 — PTRS „Fagot“ (protitankové čtyři čtyři motostřeleckých praporů na OT),
12 — PTRS „Maljutka“,
39 — tanků (3 tankové roty od prvosledových pluků).

Celkem 130 protitankových prostředků. Kromě uvedených prostředků podle potřeby může být pro vedení přímé palby vyčleněna i část BVP od msp na BVP.

Za předpokladu, že na dva obrněné cíle nepřítelů potřebujeme vyčlenit tři protitankové prostředky k jejich ničení v době palebné přípravy, mohou tyto prostředky zničit 86 nepřátelských cílů na předním okraji. To znamená, že v průběhu palebné přípravy v pásmu divize může být zničeno na 105 protitankových prostředků nepřítelů. Z výpočtu plyne, že po skončení palebné přípravy v pásmu divize může zůstat přibližně 51 bojeschopných protitankových prostředků, které budou palbou ničit naše tanky a BVP za útoku. Pro zjednodušení výpočtů palebných možností těchto prostředků použiji jejich střední koe-

ficient ničení v obraně: tank — 0,2, RST — 2,5, PTRS Milan — 1,5, BVP Mar-
der — 0,3. (Koeficienty jednotlivých druhů protitankových zbraní jsem pře-
vzal ze sovětských materiálů.)

$$\frac{108 \cdot 2,0 + 142 \cdot 0,3 + 26 \cdot 2,5 + 145 \cdot 1,5}{418} = 1,3.$$

Střední koeficient ničení tedy bude 1,3.

Z toho plyne, že 51 bojeschopných protitankových prostředků nepřítele s uvedeným středním koeficientem ničení může v přímém boji s tanky a BVP zničit 66 tanků a BVP. V prvním sledu divize (v dané variantě) může útočit 216 tanků a BVP. To znamená, že nepřítel těmito protitankovými prostředky je schopen způsobit prvosledovým útvarům 30 % ztrát v tancích a BVP.

V době vedení bojové činnosti v pásmu prvosledových brigád můžeme rovněž očekávat činnost bitevních vrtulníků nepřítele. Tyto při jednom vzletu a středním koeficientu ničení 2,5 mohou zničit 52 tanků a BVP.

Celkem v této fázi bojové činnosti může nepřítel protitankovými prostředky zničit okolo 103 našich tanků a BVP, tj. 48 % za předpokladu, že současně budou zničeny i všechny jeho protitankové prostředky v přímém boji s tanky a BVP v útoku.

Ze zkušeností z Velké vlastenecké války víme, že nepřítel ve většině případů začal odchod, když jeho ztráty v přímém boji dosahovaly kolem 40—50 %. Z toho můžeme vyvodit závěr, že ztráty prvosledových jednotek motostřelecké divize v útoku budou značně menší a mohou být přibližně 22—28 %, tj. 48—60 tanků a BVP (po 8—12 tancích od prvosledových pluků a 20—28 BVP od msp na BVP).

Z propočtů mohu vyvodit závěr, že motostřelecká divize je schopná překonat protitankovou obranu nepřítele v pásmu do 15 km do hloubky prvosledových brigád, přičemž si prvosledové útvary zachovají bojeschopnost na 72 až 78 procent.

Podle názorů pravděpodobného nepřítele na vedení obranného boje může v době, kdy ještě není prolomeno postavení prvosledových brigád, zahájit divizní protizteč. Toto uskupení může být v sestavě druhosledové tankové brigády a části bojeschopných jednotek z prvního sledu. Tanková brigáda (NSR) může vést protizteč v pásmu 8—12 km (pro výpočet uvažují 10 km). To znamená, že protizteč může směřovat proti dvěma prvosledovým plukům. Nepřítel bude protizteč vést zpravidla i v pásmu sousedního svazku, tudíž její odrážení a likvidace se bude řešit v součinnosti se sousedním svazkem. Pro náš výpočet budu uvažovat případ, že nepřítel vede protizteč jen v pásmu divize.

Uskupení nepřítele při vedení protizteče může mít 210—225 tanků a BVP (110 tanků a 46 BVP — tanková brigáda, 20—30 tanků, 30—40 BVP bojeschopné jednotky prvního sledu).

Dva motostřelecké pluky, které tuto protizteč odrážejí (jeden na BVP) mohou mít toto množství protitankových prostředků:

— tanků	29—31 × 2 = 58—62,
— BVP	69—75 = 69—75,
— PTRS na BRDM	6—7 × 2 = 12—14,
— PTRS Fagot	13—14 = 13—14,
— PTRS Maljutka	6—7 = 6—7.

Celkem 158—197 protitankových prostředků.

Předpokládám, že tyto pluky budou protizteč odrážet palbou z místa, potom koeficienty ničení jednotlivých prostředků budou:

— tanky	— 1,5,
— BVP	— 1,5,
— PTRS na BRDM	— 2,0,
— PTRS Fagot	— 1,5,
— PTRS Maljutka	— 1,5,

Tyto prostředky mohou tedy palbou z místa zničit:

— tanky	58—62	$\times 1,5 =$	87— 93,
— BVP	69—75	$\times 1,5 =$	103—113,
— PTRS na BRDM	12—14	$\times 2,0 =$	24— 28,
— PTRS Fagot	13—14	$\times 1,5 =$	20— 21,
— PTRS Maljutka	6— 7	$\times 1,5 =$	9— 11.

Celkem 243—266 tanků a BVP nepříteli.

Z toho plyne, že dva pluky jsou schopny palbou z místa zničit uskupení nepříteli při odrážení protizteče za předpokladu zničení všech vlastních protitankových prostředků. Jelikož vlastními protitankovými prostředky jsme schopni nepříteli způsobit větší ztráty, než má v protizteči tanků a BVP, budou ztráty ve vlastních protitankových prostředcích menší. Vezmeme-li v úvahu, že nepřítel po ztrátě 50 % svých tanků a BVP v přímém boji přestává útočit, pak v plucích při odrážení protizteče zůstane bojeschopných 58 % protitankových prostředků z počtů, které byly před zahájením nepřátelské protizteče (29—31 tanků, 69—75 BVP, 6—7 PTRS na BRDM, 13—14 PTRS Fagot, 6—7 PTRS Maljutka). S tímto výsledkem nemůžeme být spokojeni, jelikož pluky, které mají celkové ztráty 50—60 %, nejsou bojeschopné. Proto je nutné na tomto směru zasadit větší počet protitankových prostředků.

Velitel bude proto nucen proti tomuto uskupení rozvinout protitankovou zálohu divize (12—13 100mm PTK). V této fázi zpravidla budou rovněž zasahovat do boje bojové vrtulníky (palebné podpory) hodnotou jedné letky Mi-24D (16 vrtulníků). Tyto prostředky mají koeficienty ničení: 100 mm PTK — 1,5; vrtulník Mi-24D — 3,0.

Zásahem těchto prostředků můžeme nepříteli způsobit tyto ztráty:

12—13 100 mm PTK	$\times 1,5 =$	18—20
12 Mi-24D	$\times 3 =$	36
celkem		54—56.

Z propočtu vidíme, že prostředky divize jsou schopny spolehlivě odrazit protizteč nepříteli a způsobit mu ztráty 297—322 tanků a BVP. Jelikož uskupení nepříteli při protizteči má ve své sestavě pouze 210—225 tanků a BVP, jsme svými protitankovými prostředky schopni způsobit nepříteli 50% ztráty při 35% vlastních ztrátách protitankových prostředků z počtů před odrážením protizteče. To znamená, že u pluků po odrážení protizteče zůstane 50—55 % tanků, BVP a protitankových prostředků (20—22 tanků, u pluku na BVP 48—53 BVP) a že tyto pluky jsou schopny plnit stanovené úkoly s některým omezením.

Přítom beru v našem případě v úvahu pro nás nejsložitější variantu, tj. protizteč vedenou pouze v pásmu jedné divize.

Po odrážení protizteče velitel však musí organizovat dokončení zničení nepřítele. V pásmu divize v této fázi nepřítel může mít tyto prostředky: 50—60 tanků, 25—30 BVP, celkem 75—90 tanků a BVP.

Pro splnění tohoto úkolu divize musí vytvořit 2,5—3násobnou převahu v tancích.

V této fázi boje bude mít divize:

— tp	— 94 tanků,
— msp	— 30 tanků (který neodrážel protizteč),
— 2 msp	— 40 tanků,
— msp na BVP	— 48—53 BVP,
celkem	— 212—217 tanků a BVP.

Z toho plyne, že divize v této fázi bojové činnosti je schopná vytvořit převahu 2,3—2,9krát, z toho v tancích 2,7—3,3krát. Tato převaha zabezpečuje úspěšné dokončení zničení nepřítele v pásmu divize.

Z propočtu vidíme, že motostřelecká divize vyzbrojená moderními zbraněmi s bojovou technikou, při dokonalém využití jejich palebných a manévrovacích možností je schopna v úseku 15 km překonat protitankovou obranu nepřítele, dokončit jeho zničení a pokračovat ve vedení další bojové činnosti.

Závěrem chci zdůraznit, že jsem uvedl jednu z možných variant propočtu bojových možností motostřelecké divize pro překonání protitankové obrany nepřítele. Jsou i jiné způsoby propočtů. Např. divize na hlavním směru může být podporována značnými silami a prostředky (RVD a letectva), čímž se její možnosti zvýší. Cílem každého propočtu musí být však příprava objektivních podkladů pro přijetí optimálního rozhodnutí velitele, pro stanovení úkolů podřízeným útvarům a jednotkám v závislosti na předvídání bojové činnosti nepřítele v jednotlivých fázích boje a v souladu s úkolem, který divize obdržela.